

SISÄMINISTERIÖ

20. 08. 2014

INRIKESMINISTERIET

Sisäministeriölle

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta annetun lain ja ulkomaalaislain 52b ja 52c §:n muuttamisesta

Mannerheimin Lastensuojeluliiton lausunto 20.8.2014

Esityksen keskeisimmät muutokset liittyvät ihmiskaupan uhrien auttamisen aloittamisen ja päättymisen määrittelyyn sekä ihmiskaupan uhrin tunnistamiseen. Mannerheimin Lastensuojeluliitto (MLL) pitää esitettyjä muutoksia perusteltuina. MLL pitää erityisen tärkeänä, että sääntelyä sovelletaan kaikkiin ihmiskaupan uhreihin kansalaisuudesta tai asemasta riippumatta.

Esityksessä todetaan, että toimenpiteet lapsen suojelemiseksi ovat yleensä ensimmäiset ja tärkeimmät auttamistoimet. MLL toteaa, että lapsiin kohdistuvassa ihmiskaupassa on kysymys vakavista lapsen perus- ja ihmisoikeuksiin kohdistuvista loukkauksista. MLL pitää tärkeänä, että ihmiskaupan uhrin auttamista koskevan lainsäädännön muuttamisessa ihmiskaupan uhrien auttamista koskevia toimenpiteitä arvioidaan myös lapsinäkökulmasta. Esityksessä on huomioitu sekä lapset ihmiskaupan uhreina että ihmiskaupan uhrien mukana seuraavat lapset.

YK:n lapsen oikeuksien sopimuksen 3 artikla velvoittaa ottamaan lapsen edun ensisijaisesti huomioon kaikissa lapsia jollain tavalla koskevissa lainsäädäntöratkaisuissa. Lapsen edun ensisijaisuutta toteuttavat lainsäädäntöratkaisut edellyttävät asiaan liittyvien lapsivaikutusten arviointia. Lainvalmistelussa on punnittava kaikkia lapsen etuun vaikuttavia seikkoja ja arvioinnin pohjalta on valittava lainsäädäntövaihtoehdot, jotka toteuttavat lapsen etua ja hänen perus- ja ihmisoikeuksiaan.

MLL korostaa, että lapseen kohdistuvien rikosten selvittämisen ja auttamisjärjestelmän edellyttämän viranomaisyhteistyön sujuvuuteen on kiinnitettävä huomiota. Sekä kotikunnan omaavien että ilman kotikuntaa olevien lapsiuhrien erityisasema on otettava huomioon käytännön auttamistyössä. Auttamistoimien järjestämisessä on huomioitava ihmiskaupan uhrien yksilölliset tarpeet. Lapsen edun selville saaminen edellyttää usein lasten kuulemista. Lasten oikeusturvaan sisältyy lapsen oikeus saada tietoa omista oikeuksistaan. Esityksessä todetaan, että alaikäisen kohdalla uhrin kuuleminen on erityistä osaamista vaativaa ja kuulemisen tulisi olla alaikäisen kuulemiseen koulutuksen saaneen henkilön käsissä.

Alaikäisen ihmiskaupan uhrin tunnistaminen on erityisen haasteellista. Suomesta katoaa joka vuosi alaikäisiä turvapaikan-hakijoita. Ilman huoltajaa tulleiden kadonneiden alaikäisten kohdalla on syytä arvioida ihmiskaupan riskiä. Kohtaamista kehittämällä vahvistetaan palvelujen vaikuttavuutta ja tuloksellisuutta. Kun lapsen ja ammattilaisen välille syntyy luottamuksellinen suhde ja vuorovaikutus on avointa, lapsi voi turvallisesti kertoa kokemuksistaan ja tuntee tulevansa kuulluksi ja autetuksi.

Psyykinen vahinko voi vaikuttaa lapseen huomattavasti voimakkaammin ja ajallisesti pitempään kuin aikuiseen. Ihmiskaupan lapsiuhrien kohtelun tulee pohjautua toimintamalliin, jossa näkyy vahva kunnioitus kaikkien lapsien yhtäläisiä oikeuksia kohtaan. Oikeuksien toteuttaminen ei saa riippua yhteiskunnan taloudellisesta tilanteesta vaan ihmiskaupan uhrien auttamiseen on turvattava riittävät resurssit.

Helsingissä 20.8.2014

Mannerheimin Lastensuojeluliitto ry

**Mirjam Kalland
pääsihteeri**

**Maarit Päivike
järjestölakimies**